

Locuinta Redactorului

si

Cancelaria Redactiunii

e in

Strada Tragatorului (Ló-vészutca), Nr. 5.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi deocata numai de la corespondentii regulari ai „Federatiunii.“
Articlii trimisi si nepublicati se voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune

Pre trei lune . . . 8 fl. v.
Pre sase lune . . . 6 „ „
Pre anulu intregu . 12 „ „

Pentru Romanii:

prea. intregu 30 Fr. = 30 Lei o
„ 6 lune 16 „ = 16 „ „
„ 3 - 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni:

10 or. de linia si 30 or. taxa a timbralo pentru fiesoc-care publicatiune separatu. In locul deschis
30 or. de linia.

Unu esemplariu costa 10 cr.

Scire electr. partic. a „Feder.“

Data Brasieu in 22. iul. 5 ore 20 min. d. m.

Recursele infratiloru respinse de ministeriulu. Eri adunati 1209 alegatori romani adoptara solemnu abtinerre totale. Alegu numai sasi. Amaritiune. Blamagiu.

Data Siomcut'a-Mare, 23. iuliu, 8 ore 30 min. a. m.

Telegram'a, care „Colceriu“ in parte a demintu-o, intrega o sustienu de adeverata si adaugu, provocandu-lu: se incete de la „teremtette“ se tractedie alegatorii mai blandu. A strigatu d'in respoteri: „panduri, duceti pre domnulu acestu-a.“

Medanu.

Pest'a, 23./11. iuliu, 1872.

Scirea electrica d'in fruntea diariului nostru, identica cu telegrammele sosite d'in Brasieu la alte Redactiuni d'aici, si a nume la a diariului „P. Loyd“ vine a da dreptu celloru ce d'in capulu locului dissesse, ca poltic'a de activitate, inaugurata prin festinuri de infratire etc. la Brasieu, a fostu gressita, dar' inscenatorii, cu unu zelu demnu de una cauza mai buna, s'au frementatu mai bine de unu annu de dille, numai pentru ca se pota areta in fapta si rezultate, secu cellu pucinu vre unu rezultatu catu de isolatu, si in ultra-zelulu loru, propagandu doctrin'a cea falsa, au dascalitu meru, infruntandu si cavillandu pre cei ce nu puteau aproba incercarile loru d'a teref natiunea pre terrenulu cellu lunecosu si pucinu onorificu. Ecce! in fine, rezultatulu atatoru frementari: „passivitate deplina!“ Salutamu pre fratii nostri d'in Brasieu pentru coragiulu ce avura d'a lua conclusulu de passivitate. Cellu mai frumosu triumfu este: a se invinge pre sine! Fratii romani d'in Brasieu trebus ca sunt „nemultumiti“ de esperientia, ce au facutu, dar' cellu pucinu avura ocaziunea d'a se „edifica.“ Mare si importante cascigu. Invetiatur'a este: ca prin falsificarea institutiuniloru constitutiunali, avendu manile-ti ba si peciorele-ti legate, nu poti fi „activu“ neci poti passu inainte, ba, ca svergolindu-te usioru te poti vatema si te faci de risu in totu casulu. Cu tota constitutiunea, ce se dice ca functiunea in tote ramurile vietiei sociali, nu suntemu liberi Domniloru si frati, nu! neci macaru individualminte, necum nationalminte. Nu vedeti DV. ca representatiunea este falsificata in comunitate, in municipiu si in cercurile electorale. — E bine, pana nu vomu fi autonomi in comunitate, municipiu si cercurile electorale, individualminte, si constitutiunea pentru noi devine illusoria. Se staruimu mai antau a ne emancipa. a deveni liberi individualminte, ca ci numai asié potemu spera a deveni cu tempulu si nationalminte. Antagonistii nostri, cari totu mai voru inca se ne tiena in servitute si cari nu voru libertatea poporului, sciu pre bine cum trebus se ne impedece de la escargarea drepturiloru nationali ni facu adeca imposibile mai antau usu-lu drepturiloru individuali, falsificandu spiritulu constitutiunii si alterandu cu incetulu legile d'in 1848, pre cari reactionarii le afurisescu ca unele ce ar fi datu prea multe libertati poporului, apoi majoritatea camereloru ungariei, si guvernulu essitu d'in sinulu loru au fostu si sunt reactionarii in deplina poterea conventului. Pre acesti-a si sistemulu loru cellu perniciosu trebus se i combatemu cu tota vigorea poteriloru nostre spirituali. Unde timai erta inca legea, colo firesce, pre callea legii, prin activitate catu se pote de energica, era unde legea escamotata nu-ti-erta, acolo numai prin passivitate dar' firesce, nu inerte ci vigorosa se staruimu meru si neincetatu a impedece rotele machinei, de altmintrea inca defectuose. Si despre acest'a nimene se nu se indoiesca, ca-ce pana candu ceta-

tienii acestui statu nu sunt liberi si nu se bucura de primele semne, primele condituni alle libertatii: de autonomia (selfgovernment) in comunitate, municipiu si cercurile electorale, pana atunci edificiului insu-si, adeca constitutiunii Ungariei i-lipsesce bazea, temelie ce singura pote se-i dea si securitate de consistentia si durabilitate — Speramu ca fratii romani d'in Brasieu, ceea ce fecera acum bucurosu de sila, voru face in venitoriu, si d'impreuna cu ei si cei lalti activisti, d'in convictiune d'in cunoscentia de cauza.

Atentatulu a supra vietiei regelui Amadeu este unu reu semnu ce vedece interritarea spiriteloru in Spania. Pentru Zorilla, capulu cabinetului actualu, atentatulu acestu-a (vedi „tierrele straine“) este grea incurcatura, alegerea i-va fi cu anvoe: se stringa mai tare frenelu guvernului si pucediendu pre callea repressalieloru se aservesca tierre'a? seau cu tota ferbintiel'atmosferei politice se sustiene impaciuitoriulu programmu allu Radicaliloru? Una cestiune acest'a, care pentru Spania are insemnate cu atatu mai mare, cu catu alegerile iminenti, de patru lune incoce a trei-a ora, inualtia si atitia temperatur'a politica a tierrei destullu de atitata si pana acum. Ministeriulu lui Sagasta-Robledo crediuse ca prin felurite presiuni, falsificatiune, etc. a alegeriloru de asta primavera, va pote da regimului seu ore care durata si securitate. Dar' d'in contra, ca-ci ticalosele uneltiri electorale alle lui Sagasta, instrainara si pre cei ce de altmintrea sustienu dinastia lui Amadeu. Grea si trista este positiunea ministriloru sei, pentru ca numai in disensiunile si neintellegerile fractiuniloru politice, potu se aiba sperare de e sustiené dinastia actualu si chiaru monarchia. Acum bietulu Amadeu neci macaru atata nu scie, careia d'intre atatea fractiuni politice are se multiamasca salutarile de plumbu ce i se facura in Correa del Arenal. Zorilla prevede, ca caus'a Monarchului seu este perduta, in asta privintia ellu nu-si face illusiuni, intru acestu intellestu se splica apropiarea lui catra partia republicaniloru federali ai lui Castelar, ca si candu adeca ar vre se-si togmesca trebsiorele pentru eventualitati prevediute. Dillele celle mai de aproape, dar in tota intempleria alegerile voru areta ceea ce are se se intemple cu regele Amadeu si cu insu si principiulu monarchicu in Spania.

Alb'a-Iuli'a, 25. iuniu, (7. iuliu), 1872.

Decursulu conferintei nationale romane incepute in 14/26 ser'a si coninuate in 15/27 pana noptea, l'au descriu d'iariele in modu mai multu seu mai pucinu fragmentariu mai multu seu mai pucinu fidele, dar' tote sunt de acordu in caracterizarea rezultatulu acelei conferintie, care fu: **resistintia pasiva** pre terenulu legislatiunii. facia cu camerele Ungariei in sensulu resolutiunii luate de adunarea nationale tiena la orasiulu Miercurea in Marte, anulu 1869, cu alte cuvinte, abtinerre absoluta nu numai de la lucrariile de legislatiune in Pest'a, ci si de la urne, de la alegeri.

La inceputu se pareá, ca va pre-dominá opiniunea, ca alegatorii romani se participe la alegeri, asié in catu, ori unde voru fi in majoritate, se si dea voturile numai la barbati de nationalitate romana, firma, cari, findu alesi, se remana in patria loru, nefacundu nec unu pasu in calitatea de deputati, pana candu nu se va restabili autonomia Transsilvaniei. si se va garantá prin legi fundamentale de statu individualitatea politica a natiunii romane.

Dupa lungi discusiuni, d'in 210 membri ai adunarii numai 28 votara penru acestu compromissu, er' marea majoritrtre adopta abtinerrea absoluta.

Acesta resolutiune a conferintei d'in Alb'a-Iuli'a surprinse forte multu, atatu pre locuitorii de alte nationalitati, catu i pre acea fractiune de Romani de la Sabiu si Basiovu, cari de 1 1/2 annu incoce fusesera ingagiati d' comitele Andrassy se

prepare terenulu prin nesci comedie copilaresci si se faca pre Romani a-si uitá de trecutulu loru, inchidiendu ochii la umilirea si suferintiele de facia. Abie sunt doue lune, de candu se prediceá cu tonu triumfatoru; unu congressu nationale, si fanaticii aperiatori ai autonomiei tierrei si ai esistintiei nationale voru fi spulberati in ventu, voru repausá moralminte in domnulu, si cei ce au disperatu de natiune voru avé odihna de gurele loru, se voru poté preface in tota comoditatea in totu atati atomi ai maghiarismului. Si ce illusiune infricosiata! Doue sute diece barbati, veniti d'in diverse districte ale tierrei, parte mare d'in ei omeni dotati cu calitati eminente, adopta d'in nou si in unanimitate vechi'a programa nationale, si ca midilocu catra scopu, voteza cu majoritate eclatante resistintia pasiva absoluta.

Sa observatu d'in partea contraria de nenu merate ori, ca resistintia pasiva ar fi forte periculosa, pentru ca ar' duce la nepesare, inefia, amortire, er' unii, cari au combatutu acesta resistintia pasiva, au mersu asie departe, in catu au cutediatu se numesca tradatori pre acei a cari o recomandau natiunii romanesce. Era unu timpu, in care se pareá, ca instrumintele comitelui Andras voru fi in stare se ametiesca capetele si se turbure bunulu sentiu alu Romaniloru. Conferintia d'in Alb'a-Iuli'a dede lumii proba eclatanta, ca Romanii d'in Transsilvania neci n'au cadiutu in apatia, neci nu si-au uitatu de drepturile si demnitatea nationale, era daca acea conferintia s'ar fi potutu conchiamá cu cate-va dille mai inainte si mai vertosu, daca nu s'aru fi impartitu de la Sabiu mai multe telegrame prin tiara, in care se diceá, ca conferintia nu se va tiena de locu, manifestarea vointiei nationale era se fia si mai stralucita, si mai impunetoria. Dar' Sabiuulu n'a voitu se se tiena conferintia sub pretestu ca, dupa ce voru trece alegerile dietali, se va tiena unu congressu nationale.

Se dice ca, prin conducerea poporului la urnele electorale si preste totu prin agitaciunile electorale, se descepta si se nutresce sentiulu de dreptu, activitatea, se da unu felu de educatiune politica. Acestu-a este unu adeveru necontestabile, daca lu-vomu considerá numai ca idea, ca teoria: in aplicarea s'a elu suferi mari exceptiuni. In casulu de facia este intrebarea, ca pentru care scopu in care corpu legislativu si sub ce condituni se alege Romanii d'in Transsilvania deputati, pentru ca educatiunea politica se pote face, alegendu cine-va pentru care corpu legislativu, la Vien'a, la Bucuresci, Leopole si ce mai scii, pote si la St. Petresburg. Cu tote aeestea conferintia d'in Alb'a-Iuli'a ar fi potutu pre bine se ascepte proiectulu comisiunii sale se le decida pentru mergerea la urne, dar' se retiena pre cei alesi de la intrarea in diet'a d'in Pest'a, daca nu ar' fi predominatu in sinulu ei alte consideratiuni, despre cari s'a vorbitu forte pucinu, cari inse pana in cele d'in urma ajunsese la cunoscentia tuturor. In cursulu dillei unii membri ai conferintiei scosera circulariulu episcopescu de la Lugosiu, prin care pretii si protopopii sunt provocati in numele religiunii si alu regimului, ce se nu se ied dupa omenii condusi numai de fantasiele loru, ci se merga toti, si se duca si pre mireni la urna, dar' se alege n' unu a candidat de ai guvernului. Altii scosera telegramele de la Sabiu, cu cari se ametia lumea. Unu altu membru produse una epistola a unui barbatu, care este in positiune de a fi pre bine informatu; in acea epistola se vorbesce de promisiunea solemna, ca daca mitropolitulu ortodosu va fi in stare de a introduce pre Romanii Transsilvaniei la Pest'a, precum i-a dusu in 1863 la parlamentulu d'in Vien'a. Statulu ungarescu va dá fonduri pentru infiintarea a doue episcopie romanesce ortodosse in Temisario si in Oradea-Mare. De alta parte se asicura, ca episcopulu greco-catolicu d'in Lugosiu i s'au numeratu sume considerabile pentru diecesea s'a, si ca i s'au promis altele si mai mari, daca si-va face detor'a in sensulu instructiuniloru ce aveá. Se mai afla de la loculu auten-

ticu, cã mitropolitului d'în Blasiu i s'a imputatu greu, pentru cã si vede numai de besericele si de scolele archidiecece sale, si nu se indiosese la rolulu lui Popa Tache de la d-vostra. In fine mai multi membri de ai conferintiei se temeau, cã de voru decide cã sã duca pre poporu la urna, fiecare archiereu va încercã sã reesa cu candidatii de confessiunea s'a, de unde va urmã confusiune mai mare de câtu a fostu cea d'în 1863. Mai in scurtu, membrii conferintiei se convinsera, cã regimele inca totu mai are pasiunea cã sã faca cu Romanii politica popesca, sã-i invrasbesea d'în nou chiaru prin archiereii lor, sã li dæ episcopole, in locu de patria si de drepturi nationali, sã-i trateze inca totu in sensulu hatiesifelor lui Mohamedu cuceritoriulu Constantinopolei, adica sã domine preste natiunea romana prin popime si calugerime. S'a mai adausu la tote acestea multe secature ale unui diaristu de la Pest'a, care dupa ce facu fiasco in câte-va cercuri electorali d'în Banatu, trecu si la Transilvania, pentru cã sã-i încerce si aici noroculu, si asiã sã seduca pre alegetorii de aici cã, dupa ce aru alege deputati d'în Ungaria, cari n'au a face nimicu in cestiunea Transilvaniei, sã se vedea totu-si represintati fãra voiã loru in diet'a Ungariei. Acestea si alte impregiurãri de natur'a acestoru-a decisera pre membrii conferintiei cã sã persiste in resistintia pasiva, inse sã fia bine intielesu, n u m a i pre terenulu legislativu ungurescu; dar' cu atãtu mai mare activitate sã desvolte pre tote cele-lalte terenuri ale activitatii spiritului omeneecu, cari sunt infinite.

De altmintrelea sunt simptome d'în cari se poate inchiãia cu cea mai mare probabilitate, cã Romanii nu voru avã trebuintã, sã persiste pre multu in resisitintia pasiva, pentru cã regimele e determinatu a se ocupã de cestiunea Transilvaniei in-adinsu, a tratã si cu Romanii de a dreptulu, indatu ce se va regulã cestiunea Croatiei. Aristocrat'a maghiara d'în Transilvania va mai face mari greutiãti, dar va depinde multu de la atitudinea ce voru luã barbarii cei mai de frunte ai Romaniloru facia cu arogantia aristocratica a unoru omeni, cari nu se potu desface de reminiscen-tiile eseptiuniloru si ale privilegiului. Intre acestea se advelea si scirea latita de unele diarie, cã ministrulu-presiedinte c. Lonyai a si luat in mana cestiunea Transilvaniei, pre care e decisu a o dã in revisiune seriosa, care va diferi fote multu de încercãrile superficiale ale comitelui Andráy.

D'în tier'a Bãrsei 17. Iuliu 1872.

Dle Redactoriu! Affaceri private me dusera pâna la Brasieu. Finindu-le me inconscintial pucinu despre starea causeloru politice la romanii de aici, seau, dupa cum dîse-si dta într'o nota la una corespondentia a mea, ce se mai fierbe in caldarea activitatii, Brasiovene? De si politic'a cea innalta se tienã pre aici cam secreta, afia unele lucruri, nu neinteressante.

Afia, buna ora, cum cã romanii activisti de aici, cu conclusele conferintiei d'în Alb'a-Iuli'a, pentru passivitatea absoluta, nu sunt de locu multumiti si cum cã pentru una passivitate in acelu intielesu, cã romanii se alege, era cei alesi se nu intre in dieta, se desemma pre aici, cã acelu punctu, in carele s'ar fi potutu un taber'a activistiloru cu a passivistiloru. In specie se dîce, cã alegendu romanii si ne intrandu in dieta, o remanã diet'a scirbita, nefiendu in dens'a representate mai multe cercuri electorali; pre candu prin retragerea de la alegeri acesteia cercuri se representa prin inimici deachiarati ai romaniloru, d'în fundulu regiu prin deputati alesi pre basea, programmei sasesca d'în Mediasiu, respicata in contra romaniloru d'în fundulu regiu si interesseloru loru. Si mai spunu apoi, cã prin innaugurarea d'în nou a passivitatii absolute, ne dederamu d'în nou prada poporulu intrigeloru straine si corruptiunei, lu-lasarem d'în nou in rataciri deosebite, perdiendu-ne si disciplina, carea o mai avem prin inteligintia nostru la poporu.

Astfelu aude omulu vorbindu in cercuri private, de unde apoi ti-vine a crede, cum cã Brasiovenii voru alege pentru dieta, cei alesi inse nu voru intrã in dieta; o astfelu de procedere ar' fi si corespunditoria acelu conclu adu su la convenirea d'în Sabiu de la dominec'a Tomei, cã aderintii activitatii se alege pentru dieta, apoi mai multu se nu faca. Lucrurile inse, mi se pare, cã se voru crol altmentrelea in fapta. Audu, cã in dominec'a trecuta s'a tienutu una adunare mare a romaniloru alegatori d'în Brasieu si cercu, spre a si-statorii candidatii pentru alegerea ce se va intemplã in 21—23 iuliu. Presiedintele clububului nationale d'în locu, illustritatea s'a fostu marele capitãnu alu Fagarasiului d. Ionu Branu de Lemény et Cozla, a dechissu adunarea cu vorbire plina de laude pentru meritele sale patriotice si nationali, asiã câtu asteptã numai entusiastecel strigari, prin carele se fia eschiamatu de candidatu pentru deputatia la Pest'a. Amaru s'a insielatu, cã-ce de candidatu a romaniloru Brasioveni se prochiama

P. S. Sa arciepscopulu si metropolitulu Andreiu b. de Siagun'a.

Pre acestu candidatu, dupa cum audii lu-primi si clubulu unguriloru cu entusiasmu.

Pre candu de alta parte, clubulu ungro-nemtiescu, candidã pre ministrulu de comunicatiune, Lud. Tisza, pre carele apoi era romanii lu-primira cu entusiasmu.

Trebbe se sciti, cã in arm'a intielegerei intre cluburile in-fratitiloru, fiindu cã aici se alege duoi deputati de o data, in-fratitii voru votã pentru unu romanu si ungu.

Dara unde majoritatea? Sasi sciuã prin totu felulu de uneltiri se sterga la una mta de alegatori romani si unguri primiti prin commissiuni in listele de alege. Dupa conscrieri majoritatea era asecurata pre partea in-fratitiloru sasi inse reclamara in contra l'a atãtia, câtu, li trebuia se fia stersi spre a si-asecura loru-si majoritatea.

Reclamarile se pertractara vre-o 10 dille intregi. La semnul sprincenei presiedinteliu sasu alu comitetului centralu, in majoritate absoluta sasesca, strigau sasi la fia care sã se sterga; si astfelu operatiunea se continua, pâna ce remasera sasi in majoritate. Romanii facura proteste pre la ministeriu, astepta in tota diu'a rezolverea acelu-a; alegerile sunt la usia, ce voru face ore ei? Mergu voru la alegere cu toba si steagu cã Sabianii, numai spre a mari parad'a dille; ori si-voru tienea-o de detorintia nationala a nu partecipa la alegeri; tocmai acolo unde se facura pre cont'a loru, cu pertractarea reclamariloru, atãtea nelegiuri? Ddieu se-i lumineze! Eu unulu me temu de un'a. Mi-potu spune temerea, cã-ci acesta corespondentia, candu va vedã lumina, pote voru fi trecute alegerile in Brasieu. Me temu de aceea, cã ungurii cu partid'a guvernamentalã d'entre sasi se voru fi intielesu pre sua mana, cã se votede la o-lalta pre Tisza; seau bateru se dæ sasi langa romanii si unguri atãtea voturi, câte sunt de lipsa spre a-i asecura acelu-a reesirea, astfelu câtu Tisza se reesa cu ajutoriulu, dara nu cu votulu sasiloru, era candidatu romaniloru se suffie in budie. Dara destulu; despre acest'a vi voi scrie acu-si dupa alegeri.

Parentele Metianu reu s'a superatu, cã i cauta cine-vã in cãrti. V. di dta, cã nu nega, cum cã densulu lucrã pentru deputati unguri in districtulu Fagarasiului, numai câtu cã dîce a fi calumnia, cum cã o face acest'a pentru bani! Concedu, nece nu am afirmatu, cã o face pentru bani; omenii mai vorbescu si de prospecte.

Delta.

San-Giorgiu, pre vallea Rodnei in 16. Iuliu 1872.

Dle Red! Mi-ieu voiã a vi scrie pre scurtu despre alegerea deputatulu distale, intemprata aici eri in 15. I. c.

Inainte de tote trebuie sã premitu, cum-cã in 11. I. c. s'a tienutu aici sub presidiulu venerandulu barbatu Clemente Lupsaiu d'în Rodn'a o consuetudine, unde, intre altele, s'a luat decisu: cã alegatori d'în acestu cercu sã passiesca la alegere, contr'a condusului de la Alb'a-Iuli'a, si acest'a d'în motivulu — destulla de ponderosu — de a impedeã alegerea unui deputatu ungu sãu guvernamentalu. Sã me espicu! De-si aru fi de doritu, cã romanii d'în acestu districtu, si in rez si in bine sã fie un'a in cugete si un'a in simtiri, totu-si sunt despartiti in doue castre, cari lucrã un'a contr'a celei-lalte, chiaru si cu periculu de a stricã causei nationale, un'a nu cede celei-lalte sub neci o conditiune. Iaca acum'a partid'a nationala decidea passivitate, absoluta, partid'a guvernamentalu, de-si putiena la numeru, in acestu cercu electorale ar' fi passitu la alegere si ar' fi alesu unu ungu; cã-ci aici nu mai mergu cum ar' prefinde dre atea, cã adeca minoritatea se se supuna votulu majoritatii.

Acest'a ne-a invetiatu esperintia d'în trecut, candu noi toti amu protestatu contr'a alegerei si totu-si amu avutu rarã onore d'a se prinã in dieta deputatulu alesu prin straini.

Cã inse, sã nu ne abacema de-la callea, pre care au se mergea cei-lalti frati romani ardeleni, s'a decisu apoi, cã deputatulu alesu sã urmelie aceea, ce va decide contrentintia nationala convocanda dupa alegeri.

Totu innainte de alegere, si deosebte cu aceea ocaziune s'a decisu a ne alipi pre lnga demnulu si nationalulu barbatu d'în midloculu nostru Ioachimu Muresianu, advocatu in Nasaudu.

Pre de alta parte guvernamentalii inca si-au facutu trebele lor. Zsiga bãcsi le vr'e doue septemane, firesce iosocitu de omeni de pre aici, cari si-afia in aceea placerea, ambla in ruptulu capulu crucisii si curmedisii pentru a-si casciga omeni aderinti, fãra a-si trage sama cã omenii acei-a, pre cari i-a rusinat in rondulu trecut, cu intrarea lui in dieta, i voru scã patf. Assomenea a amblatu unu Bethlen Sándor si unii sustienu, cã pentru unu bietu de fãcãu¹⁾ ce are. — Omulu si-cerca noroculu, cã-ci dîce romanulu „cine nu cãca neci casciga, neci pierde”; si de d'insii neci nu pote, se ne mirãmu trebue sã ne mirãmu in sa mai multu de districtualii nostri, cari pre cumu li-au spus'o ei in facia, i-au chiamatu anume, cã sã vina. cã prin ast'a se impedeã alegerea unui romanu ad- veratu.

¹⁾ fetioru.

Dar' Ddieu nu dã cu bot'a! Tar'a poporului, constantia lui a fostu destulla, cã sã-i trentesca la pamentu cu rosine.

Sosesce diu'a de 15. Iuliu, poporulu unitu sub flãmur'a nationala, dovedesce lumei, cã in venele lui bate sange curatu romanu si pre câtu scie iubã pre omenii sãi credintiosi, pre atãtu scie despretiu pre cei ce cu politic'a loru sîreta au de scopu a-i da dea rot'a in gur'a ieni.

Avemu temeiu a laudã poporulu, tari'a si barbatia alegatoriloru, cari nedandu ascultare argamintelor seducatorie a contrariloru alessera de deputatu in cea mai perfecta linise si ordine cu mare majoritate de voturi omulu loru pre bravulu romanu si aperatoriu allu interesseloru lor: D. Ioachimu Muresianu, fihu alla districtului. Ni-au placutu forte, in specie curagiulu alegatoriloru d'în vallea Bãrgãului, pre cari cã-si pre cei lalti, i rogãmu forte, a remanã si pre venitoriu statornici si buni romani.

In diu'a acest'a bag-sama insufletirea cea mare a poporului pentru omulu sãu a facutu pre adversarii nostri a umblã numai pre de laturi, cam mestecati cu gidovi banosi si a privã cu dorere cursulu evenimentelor.

De cu sera a sositu apoi in midloculu nostru, spre marea bucuria a alegatoriloru, alessulu lor pre carele l'au primitu cu vivate, cu flamure, cu musica si cu cuvinte insufletitorie, la cari intr'o vorbire bine intocmita de-si improvisata multumindu alegatoriloru de increderea ce i-au datu promite cã va lucrã umu si numai pentru prosperarea causei nationale in genere si a districtului in specie; ceea ce lu-rogãmu a urmã, cã se potemu si prin ast'a dovedã la lume, cã nu ne-amu insialatu in alessulu nostru.

E de lipsa a aminti aici, cã pentru alegerea unui deputatu nationale a lucratu multu zelosulu jude proces. D. Lic'a carele a sciutu combate argumintele si încercãrile contrariloru acestui principiu, cari de altmintrelea n'au fostu altele, de câtu: amenintiarea cu „distrugerea districtului, mutarea tribunalulu judecãtorescu, impartirea tondur loru scolare granitiãrescu”; — precum si apellarea la politic'a sasesca, — la a lui Siagun'a, etc. si in fine la acelloru ce se inchina pana la pamentu.

Pre cei ce au lucratu pre cord'a adversariloru nu-i amintescu, pentru-cã li-asi face pre mare servitiu facia cu guvernulu, aru intrã in prea mare gratia: — e bine a ni-insemanã pentru noi, cã sã ne scimu orientã la tempulu, candu avem sã-i mai alegemu.

D'în Nasaudu ni-sosi scirea imbucurãtoria (sic.), cã acolo s'a alesu unguulu Cseri. — Ore asta inca e politica sasesca? Totu d'în Nasaudu ni venã la mana o scrisore chiaru in diu'a de alege, de la unu omu intielectu d'în tagm'a celoru „cu crucea n' frunte” unde spune verde cã deregatorii, popii si officierii „trebuie” sã fie guvernamentali. Cu de acei omeni e lesne a alege unu ungu! Apoi ro-gute, Dle parinte! cine cugeti Dta cã ar trebue sã stea cu poporulu asupritu?

Amu dîsu cea ce s'a intempratu si acum'a lumea sã judece!

Unu alegatoriu.

Alegerea de deputatu in cerc. Giboulu.

Inca in ieru'a trecuta cu ocaziunea organisatiunii municipale Solnocului de midlocu intiegentia romana avendu in vedere de una parte interessele romanime d'în acestu comitatu, era de alta parte luandu in consideratiune impregurarea momentosa, cã prin isolatiune de celea doue partite magiare, actiunea loru va fi paralisata, interessele loru desconsiderate si ori-cei lupta nefructifera — dupa mai multe si seriose consultatiuni se esprese dorintia generalu, cã partit'a nat. rom. sã se puna in intielegere, cu partit'a opusetiunale magiara pentru efeptarea unei procedur solidarie — dar' de una candata numai cu privintia la actulu restauratiunii.

Dorintia romaniloru — aflandu la frãtii magiari unu resunetu viu, dupa pucine desbateri, ce avusera locu in conferintiele miste, — devenã fapta implinita. D'în acestu momentu ambele partite lucrara, in cea mai frumoasa armonia si solidaritate, si cã rezultatulu nu a corespunsu asteptãrii generali, e a se atribui omnipotentia si poterii absolute depusa in man'a comitelu supremu. — Illegãlitãtile, cari in ultima analiza si tote se facusera parte pentru sustinerea domuirei vartitei deachiane, — mai vertosu inse pentru venitoriele alegeri de deputati, au avutu acellu efectulu bunu, cã au deschisu ochii ambelor partite, si intarirã legaturã inchiãiatã.

Partit'a deachiana cunoscundu bine periculu, ce va rezultã nesmintitu pentru dins'a d'în una procedur solidaria a romaniloru cu magiarii opositionali — puse in miscare tote midlocele possibile morali si immoralii pentru a des-face legamentulu.

Multumita inse intielectiunei conducatoriloru, tendintiele ei marsiave remasera de asta-data fãra efeptu. Apropiandu-se tempulu alegeriloru de deputati, romanii d'imp- reuna cu partit'a liberale tienura in Zelãu mai multe conferintie pentru a se consultã despre „modus procedendi” si a deslegã cestiunea cea mai grava — cestiunea candidatiunii. — In urma se invoira, cã in cerc. Sz. Cehului sã se candidede romanu, era in cerculu Giboulu si Tasinadului magiari opositionali lassandu in voi'a libera

a fia carei parti de a-si alege dupa placu barbatului sèu de incredere, obligandu-se fie ca se partita a lucrã d'in tote poteriile pentru reessirea barbatiloror candidati.

Estu-modu in cerculu elect. alu Cehului — dupa-ge Dlu Georgiu F i l e p u refușã de a primã candidatiunea — se candidã cu unanimitate si insulfetire generale omulu poporului zelosulu natiunalistu D. Georgiu P o p u . — In cerculu Tasnadului Lepoldu Rãzso, in allu Giboului Antoniu Dobay ; era d'in partea partitei deachiane in acestu cercu se candidã Georgiu Urhãzy fostu representante allu acestui cercu in sesiunea trecuta a dietei, cunoscutu ca intrigante si insultatoriu allu poporului romanu, care precum se vorbește s'ar fi laudatu, cã nu multu i-va costã pentru a aduce pre toti romșni sub standardulu sèu ; dar' de astadata se insiellã amaru, cã-ci poporulu romanu a doveditu cu acestã ocasiune mai multa moralitate si superbia nationale, decãtu la cãta se asteptasse Dlu Urhãzy. Ds'a se pare a fi uitatu insultele si batjocurile nerosinate aruncate de fimos'a foia „Esti Lap“ la care si Dsa si-aveã rolulu destinatu, si cã de la atare, cã de la unu representante allu unui cercu elect. romanescu amu fi asceptatu, sè puna capetu murdariloru si insultelor.

Sè scie Dlu Urhãzy cã este in mare ratecirea daca crede, cã poporulu romanu e in stare a comite crim'a infiorata de tradare, si cã ar' fi atãtu de orbu si demoralizatu, in cãtu sè-si concredia sortea, aperarea drepturilor sãlle natiunali inimicului sèu. — Fiasculu, ce l'a patitu la Gibou cu ocasiunea adunãrii cenchiamate de Ds'a pentru a relatã alegatoriloru despre activitatea s'a d'in sesiunea trecuta a dietei, — a trebuitu sè-lu aduca la convingere, cã indulgentia poporului inca si-are marginile sãlle. — Strigãrile cumplite „le vele“ si „josu cu ellu“ au tostu unu manifestu a nemulțumirei si una dovada eclatanta, cã Dsa si-a mancatu ouele la noi, si pentru a incunjiurã si ulteriorulu fiascu si mai cumplitu erã forte consultu a repassã de la candidatiunea. Dar' Ds'a increditu in medilocoale de coruptiune de cari dispunea, potentiate si prin succursulu curti baronului Vesseléy, care si asta-data si-desvoltã totã poterea pentru a asigurã reessirea clientulu sèu, remase si mai de parte pre langa propusulu sèu nenorocosu. Dlu Ujhãzy dupa ce si-facũ convenitã visita pre la vechii sèi aderinti d'in comunitatea Cheadu — caroru-a li-apromissese de nou (acum a trei-ã ora), cã le va midiloci de-la guvernã unu subsidiu pentru edificarea unei beserice — se rentorese precum se vede cu bune sperantia a casa, resp. la Gibou, de unde preste cãte-va dille caletorã la Pest'a. — pote — pentru a referã domniloru celoru mari despre primirea entusiasmata, cu care fũ intimpinata d'in partea alegatoriloru sèi ; (! ?) sèu — pote — pentru a li spune ce-va asiẽ in secretu despre schimbãrile, ce a aflatu in cerculu sèu dupa rentorcerea de la Pest'a, si a li cere s'atula parintiescu sunatoriu (!) si nesunatoriu !! care pre atãti mameluci guvernamentali i-a mantuitu. — Care d'in acestea a potutu fi adaveratulù scopu allu caletorlei Dsalle, nu potemo sci ; dar' atãtã este lucru constatatũ, cã indata dupa departarea Dsalle se puse in miscãre si masina de coruptiune, numai decãtu se incepura adapaturele cu bentura si „maiale“ la cari fura invitate comune intregẽ ; — Era in locuri, unde acestu medilocu puternicu nu erã sufficiente, recourse la alte mediloco mai eficaci, anume comuneloru invecinate cu curtea baronului Vesselényi li se apromitea lemharitu liberu in padurile domnesci, alte capetau pacini, era in comunele mai departate se tramisera agenti harnici de a corumpe poporulu cu bani. Intielegintia romana si magiara — fia-i d'usu spre laudã — afara de cãtãva pucini amagiti prin apromissiu ni vane — intre cari se afla si unu notariu betranu slabanogu cu numele Farkas György (lupu la peru si inima) d'in comun'a Cheadu. (Ködd), despre care, cã despre una nullitate intellectuã neci merita sè mai facemu vorba, — d'acu intielegintia intregã se luptã cu una rara barbatia si resolutiune in contr'a incercãrilor de coruptiune.

Spre illustrarea situatiunii credũ, cã nu va fi superficialu a aminti si aceã impregiurare caracteristica, cã majoritatea membriloru congregatiunii comitatense, basata pre date sigure, c.-si castigãse d'in comitatu despre dimensiunea mare, ce luãse coruptiunile — se vedũ constrina la propunerea membrulu Kallos a aduce una decisiune prin care coruptoriu se dechiara de infami ; si se otari, ca diss'a decisiune sè se publice la poporu si de pre amvonu. Unu documentu tristũ, care nu are trebuintã de comentariu. Acestã decisiune, ce erã menita a pune capetu incercãrilor de demoralizatiune, remase fara efectũ, cã-ci guvernamentali, caroru-a atãtu li place a se laudã cu rezultatulu alegãrilor, si-continuu si de aci inainte, coruptiunile ; dar pre langa tote opintãrile, si intrigele lorã partid'a liberale reessã invingutoria. D'ũ de 7. iuliu, a fostu diu'rã triumfale a partiei liberale s'ũ serbatore natiunale pentru bravii romani Selagiani, cari dupa atãte lupte crunte, versãri de sange, a-ãta-di primadata si-vediuã realizata dorintia lorã vechia. Asta-di pentru prim'a ora cerculu elect. romanu allu Cehului este representatu prin unu deputatu natiunалу romanu. Sentimũ una bucuria nespusa suntemu superbi de a fi immultitu si noi numerulu micu alu braviloru luptatori natiunali cu unu membru, care de candu a passitu pre terenulu politicu ni-a datũ atãte-a dovedi eclatante despre patriotizmulu si sentimintele lui natiunali romanesci.

Ce s'atunge in urma de decursulu alegãrii, cu bucuria

trebuie sè constatãmu, cã aceã decurse in ordinea cea mai frumoasa si cu insulfetire generale.

Diferentia cea mare numerica, ce inca la inceputulu votãrii se potũ vedẽ, intre partite ar' fi fostu unu motivu destulu pentru Dlu Urhãzy de a se retrage de la candidatiune, si a nu tienẽ poporulu totã diu'a in ploia. Ds'a inse protinse votãre, ce decur-se apoi pãna la 8 ore s'era. La 3 ore dp. md. candu candidatulũ opozitiunii aveã 500 de voturi, era Dlu Urhãzy 150 primirãmu insciintia imbucuratoria, cã candidatulũ nostru natiunалу Georgiu Popu, e alesu cu unanimitate, prin acclamatiiune in cerculu elect. alu Sz-Cehului. Scirea acest'a facũ impresiunea cea mai buna a sup'rã alegatoriloru. La 5 ore s'era la Gibou si Georgiu Popu, primitu de poporu cu urãri animate de „sè traiesca deputatulũ Cehului.“ Erã unu spectacolu maretiu a vedẽ cum chiaru si cei, rateciti de a drept'a strigã „sè traiesca Georgiu Popu.“ — Presintia lui electrishã de nou pre alegatori, vedendu acest'a partit'a contraria si-perdũ totã sperantia, era dlu Urhãzy se decise in fine a repassã, ceea ce inca la inceputu ar' fi trebuitu se facã, — spre care scopu a si tramisu pre Dlu Szikszay cunoscutulu inimicu allu romaniloru — cã sè notifice comisiunii resolutiunea sa. Inse presiedintele comisiunii prelinse a i se dã in scrisu repassã ; indesiertu a fostu allegatiunea Dlu Szikszay : cã nu e de lipsa neci una scrisore, presiedintele prelinse cu tenacitate a i se dã in scrisu, la ce in urma, se invoi si Dlu Urhãzy si astu-feliu la 8 ore ser'a presiedintele prochiãmã de deputatu allu cerc. elect. alu Giboului pre Dlu Antoniu Dobay. Ser'a se tienũ unu banchetu la care luara parte ambii deputati.

Spre inchiaiere, mi-tienũ de detorintia sacra a da publicitatii numele acelorũ-a barbati devotati, cari — pre- acum, asiẽ si in trecutũ au facutu servitiulu cellu mare causẽ nostre natiunali. Intre cari loculu primu compete eruditulu protopopu : D. Teodoru P o p u , care prin talentulu si devotamentulu sèu pentru caus'a natiunale si-castigã merite necontestavere si titlu de recuosciintia la poporulu romanu. — Apoi Ioane P o p u , Vasiliu A n d e r c a n u si cet'a intregã a intielegintiei romane d'in Selagiu, care cu tote ocasiunile s'a destinsu prin sentimintele ei romanesci.

A c h e r o n t e .

Tierre Straine.

D'in Ispania se telegrafedia, cã in noptea de la 18. spre 19. iuliu, s'a facutu unu atentatu la viet'a regelui. Unu telegramu de la 19. iuliu, d'ice in privintia acest'a, cã precandu regele si regin'a rentornau pre la mediulu nopții d'in gradina del Retiro cãtra palatiu, siesã individi, postati in strad'a del Arsenal, descarcarã armele a sup'rã trasurei. Neci regele neci regin'a nu fusera loviti.

D'intre ucidentori unulu fũ omoritu era doi fusera prinsu. Consternatiunea este generalã. Linișcea nu s'a conturbatu neci pre unu momentũ.

Tota poporatiunea se infaciã pre strade si dede expresiune consternatiunii sãlle. Regele si regin'a erau depulu linistiti si primira pre ministri, pre autoritatele militare si civile. Corporatiuni si persone d'in tote clasele societãtii grabescu la palatiu spre a-si exprime alipirea cãtra rege. Unu altu telegramu totu de la 19. iuliu, referitoriu la casulu acestu-a dice, cã precandu regele se pre- ambliã pre stradele capitalei poporatiunea d'in partea sa a datu locu unei manifestatiunii grandiose. Sute de persone salutau pre rege prin ovatiuni frenetice. Mai apoi se imbuldieã una multime mare de poporu nãntea palatulu regescu si aduceã ovatiunile sãlle de nou insulfetite. Corpulu diplomaticu adusse regelui felicitãrile sale prin representantele germanu b. Canitiu. D'in totã Ispania sosescu adrese cãtra regele si cãtra regin'a, cari exprima cea mai caldura alipire cãtra dinastia.

Totu cu privire la acestã casu se scrie, cã regele si regin'a au assistatu la „Te Deum.“ ce s'a celebratu in capell'a regesca. Regele fece nãntea de mediadi una pre ambliãre pre stradele capitalei si fã salutatu prin, acclamatiiuni entusiastice, poporulu voiã a si-resbunã asup'rã ucidentoriloru, fũ insã impedeatũ prin organele administratiunii.

In Francia lucrurile se organizã si se restituescu cu incetulu precum se intempla acest'a cu sanatatea omulu vigurosũ inã care a suferitu mari sdruncinari. Thiers lucra d'in tote poteriile atãtu in adunarea natiunale, cãtu si pre calli diplomatice pentru liberarea territoriulu francesu de armatele germane, pentru radicãrea creditulu Franciei si prin acẽte pentru consolidarea republicei. A compusu unu bugetu de 200 millioane pentru licidarea detorieloru, care luandu-se la desbatere in sedintia de la 17 iuliu a adunãrii natiunale, referintele comisiunii bugetarie B o u i l l e r i e dice, cã nu va fi lipsã de 200 de millioane precum cere Thiers, si doresce introducereã economieloru. Thiers sustiene cererea de 200 de millioane areta necesitateã marime creditulu de 65 de millioane promisse ministrulu de esterne, si dice cã ar propune si adãuse noue, daca sutuatiunea tierei ar fi mai buna, 87 de millioane sunt dejã votate, deci mai lipsessu 113, care summa o ar aduce numai contributiunea arncata asup'rã materieloru crude. M e a u x vicomte, partinesce sistemulu de economisare si doresce sè se amane desbaterea asup'rã contributiuniloru noue. Thiers face aceã imputare antevorbitorulu, cã voie-

economisãri, cari ar' conduce la desorganizarea armatei. Guvernulu a maritu erogatiunile militare, pentru-cã doresce a face Francia puternica. Continua, cã nu va cercã popularitate superficialã, care consistã in a defraudã tier'rã, neci candu nu va retirã d'in nãntea cestiunii de incredere si este gatã a raspunde la accusatiunile unei opozitiunii, care are mai multu unu caracteru politicu, decãtu financiaru. Constatedia, cã a facutu tote concessiunile possibile, de-ora-ce este convinsu, cã unu schimbãre de guvern ar fi fatalã pentru tierra. Adãge cã fara de increderea adunãrii nu pote contã la creditulu europeanu si pana candu adunarea nu sè va dechiarã, presupune, cã nu posiede increderea ei. Desbaterea fu amenatã pre diu'a armatoria, intre deputati domnieã una miscãre generalã.

In sedintia de la 18 iuliu Desseilligny repetiesce in numele majoritatii comisiunii bugetarie, cã 135 de millioane ar fi destula contributiune nouã. Thiers sustiene tare, cã acreditarea de 200 de millioane este neconditionatũ de lipsã.

Anuncia, cã creditulu nou si-va luã inceputulu in septemana venitoria si cumca va effectũ unu ecilibriu financiale statoritu pre base solide pentru creditori. Tienẽ strinsu la primirea contributiunii a sup'rã materieloru crude ; recunosce patriotizmulu adunãrii natiunali, dechiara, cã guvernulu nu se va face complice si cere, cã sè se inepã desbaterea contributiunii a sup'rã materieloru crude, mai departe adãge, cã guvernulu n'ar poté primã neci la unu casu subventiune insuficientã.

La aceste adunarea natiunale apretãndu cererea lui Thiers a statoritu a luã la desbatere contributiunea a sup'rã materieloru crude. Ca unu resnetu la aceste e de a se notã una scire d'in Parisu a lui „Havas“ anume : cã aceã partea cuventãrii lui Thiers, care accentua disolverea adunãrii natiunali, a avutu impresiune buna a sup'rã deputãtiloru d'in drept'a.

In capital'a Serbiei sosescu sciri d'in multe parti ale tierei, cari constatedia cumca se pregãtescu donuri maratie pentu principiile Milanu la diuã suirei sãlle pre tronũ. Comunitãtile preste tote sunt insulfetite de dorintia de a si-esprime semnele de aderentia si iubire cãtra domnituriu in diu'a acest'a memorabile. Siabatũ procurã una sabia pomposã, decoratã elegantũ ; era cerculu Rudnicu gatũ una flamurã grandioasã. Alte comunitati pregãtescu alte donuri d'intre celle mai frumose si mai pretiose.

Bucuriã pentru festivitatea ce stã nãntea se manifestã prin semnele esterne, ce dã poporulu insulfetitu.

D'in Bessarabiã se scrie, cum-cã Tiarulu se acceptã acolo pre 20 aug., unde va fi salutatũ de cãtra una deputatiune d'in Constantinopole.

Precum se aude, principele Carolu inca va merge in persona a cercã pre Tiarulu, si a-i exprime salutarile sãlle.

Scirile d'in Aten'a spunu, cã intregu cabinetulu si-a datũ dimisiunea, care ne mai fiindu sustienutu de Comanduro Bulgaris, nu va poté avẽ maioritatea in parlamentu. Cabinetulu nou este compus d'in membriu urmatori :

Deligeorgis presiedinte, care va conduce si afacerile interne si provisoriu cele de justitia ; Ipsilanti de esterne ; Christides de finãcie ; Grivas de resbellu ; Drossos de marina ; Zampelios de culte.

Escriere de concursu.

Pentru anulu scolasticu 1872/3 se escire concursu la stipendiele fundatiunii lui Gojdu statorite d'in 100—500 fl. anuali, luandu-se deosebitã consideratiune la sciintiele reali.

Toti acei tineri romani de religiunea greco-orientalã d'in Ungaria si Transilvaniã, cari dorescu a cascadeã vre-unulu d'in aceste stipendie sunt avisati de a-si tramite cererile concursuale instruite cu atestatele de botezu de paupertate si de studie pãna in 15. septemvre 1871. st. n. la representante fundatiunii lui Gojdu, in Pest'a, Rathausplatz nr. 8, descoperindu si ace'a, daca mai au de unde-va vre-unu stipendiu sèu nu ?

Totu-de-odata se provoca stipeudistii acestei fundatiunii, cã pãna la susu-atinsulu terminu sè arete rezultatulu studiiloru d'in anulu scolare espiratu, cã numai asiẽ li se voru rezervã si mai incolo stipendiele conferite.

Pest'a, 3/15 iuliu 1872.

Comitetulu reprezentantiei fundatiunale.

Georgiu M o c i o n i ,
presied. comitetulu.
I. cav. de P u s c a r i u ,
notariu.

VARIETATI.

*. (M a j e s t a t e a S a) a binevoitu preagratosu a aprobã regulamentele aduse in congressulu natiunалу besericescu alu serbiloru pentru scolele poporale (I.) si institutele superiore de fete (II.) prin decisiunile preinalte de la 6. aprilie si 2. iuliu a. c. pre baseã propuneriloru ministrulu-presiedinte in intielegere cu cellu de culte. Regulamentele asternute la ministeriu spre sanctionare in 29. iuliu au capetatu aprobarea preinalta numai dupa modificãrile propuse de ministrulu presiedinte si cellu de culte, cari se referescu la §§-ii 1, 2, 7, 14, 18, 31, 58, respective 61,

